

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:342

av Andreas Norlén (M)

Sjukpenninggrundande inkomst för studerande utan rätt till studiestöd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av reglerna om beräkning av sjukpenninggrundande inkomst för studerande utan rätt till studiestöd.

Motivering

Arbetslivet har under de senaste årtiondena blivit alltmer krävande, samtidigt som begreppet livslångt lärande har etablerats. Allt fler kommer att behöva förstärka sin kompetens under sitt yrkesliv genom att genomgå kortare eller längre utbildningar, i en del fall i arbetsgivarens regi, i andra fall på universitet och högskolor eller hos andra utbildningsanordnare. Det kommer sannolikt också att bli allt vanligare att byta inriktning på sitt yrkesliv en eller flera gånger – för att man valde ett yrke man inte trivs med, för att ens yrke har försvunnit till följd av den teknologiska utvecklingen, för att man vill ha förändring i tillvaron eller av något annat skäl.

Detta sammantaget innebär att fler och fler kommer att studera under flera perioder av sitt liv, inte enbart i ungdomsåren. Det är i grunden något som bör välkomnas. Det är viktigt att människor inte fastnar i yrken där de inte trivs eller där jobben blir färre och att ny kunskap snabbt kan tillgängliggöras för både näringsliv och offentlig sektor.

Rörlighet på arbetsmarknaden är något positivt, både för den enskilde och för samhället.

Mot bakgrund av detta är det viktigt att olika offentliga system uppmuntrar människor att utbilda sig under olika skeden av livet. Det ska finnas drivkrafter att utvecklas och

att tillgodogöra sig ny kunskap. Av det här skälet bör en översyn göras av reglerna kring sjukpenninggrundande inkomst.

Den sjukpenninggrundande inkomsten styr som bekant vilken ersättningsnivå man får om man erhåller föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning eller sjukpenning.

Utgångspunkten är att man enbart har en sjukpenninggrundande inkomst om man har en arbetsinkomst. Man har dock rätt att under vissa förhållanden behålla sin sjukpenninggrundande inkomst, även om man går från arbete till en verksamhet som inte ger arbetsinkomster. Det gäller bland annat om man studerar – men enbart om man finansierar sina studier med studiestöd. Den som i unga år studerade med studiestöd under de maximala sex åren kan inte finansiera studier med studiestöd som vuxen och får således inte heller behålla sin sjukpenninggrundande inkomst, om vederbörande väljer att studera i vuxen ålder.

Detta framstår som en tveksam ordning om man vill uppmuntra det livslånga lärandet. Den 35-åring som inte har bedrivit akademiska studier, och som i vuxen ålder väljer att göra ett uppehåll i sitt yrkesliv för att börja studera, har rätt till studiestöd och därmed också rätt att behålla sin sjukpenninggrundande inkomst. Den 35-åring som läste i unga år men som vill byta yrkesbana, till exempel för att långsiktigt ha bättre möjligheter att försörja sig, måste finansiera sitt uppehälle under studietiden på egen hand och förlorar dessutom sin sjukpenninggrundande inkomst. Rör det sig om en kvinna som blir gravid handlar det om stora belopp i föräldrapenning som hon förlorar till följd av sitt beslut att, på egen bekostnad, leva upp till idealet om det livslånga lärandet.

Det finns en situation då man kan få behålla sin sjukpenninggrundande inkomst om man studerar utan studiestöd, nämligen om man är ledig från en anställning eller från ett eget företag och bedriver studier inom sitt eget yrkesområde. Den som vill lämna ett yrkesområde med dåliga framtidsförutsättningar möter alltså ett offentligt system som innehåller drivkrafter som leder i rakt motsatt riktning: skomakare, bliv vid din läst.

Det är svårt att se varför reglerna om sjukpenninggrundande inkomst är utformade så att de aktivt motverkar människors önskan att byta spår i yrkeslivet. Det är också svårt att se varför den som bekostar sina studier med egna medel ska möta ett mindre generöst system än den som finansierar studierna med offentligt studiestöd.

Det finns goda skäl att se över reglerna om sjukpenninggrundande inkomst för studerande. Det tycks onekligen föreligga argument för att ha samma regler, oavsett om man studerar med eller utan studiestöd, och oavsett om man studerar inom eller utom sitt yrkesområde. Det skulle vara ett steg på vägen mot offentliga system som än mer främjar det livslånga lärandet.

Andreas Norlén (M)